

Bojownik Ziemi Śląskiej

Przeniesienie prochów Karola Miarki do Cieszyna

Dzisiaj odbywają się w Cieszynie uroczystości przeniesienia zwłok bohaterów odrodzenia narodowego na Śląsku: Karola Miarki, Pawła Stalmacha i ks. Ignacego Świątego do grobów zasłużonych miasta Cieszyna.

Karol Miarka jakkolwiek działał wśród ludu górnośląskiego i większą część życia spędził w okręgu przemysłowym t. j. w Król. Hucie i Mikołowie, to jednak bliski był Cieszynowi dzięki temu, że się urodził w pogranicznych Pielgrzymowicach.

Działalność Miarki dotyczy wielu dziedzin. Jako redaktor i wydawca „Katolika” wychodzącego od r. 1869, „Moniki”, tygodni-

ka poświęconego sprawom wychowania domowego i „Poradnika Gospodarczego” rozwijał wszelką działalność publicystyczną, prowadząc walkę na wszystkich stronach o prawa narodowe ludu. Pisał też powieści współczesne, jak „Wierna Róża”, historyczne, jak „Husyci na G. Śląsku”, „Szwedzi w Łęzinach” oraz sztuki dla sceny ludowej komedijki, obrazy sceniczne, dramaty. Wydawał broszury polityczne, książkę treści religijnej i pouczającej, zwłaszcza z zakresu spółdzielczości. Był założycielem wielu związków narodowych, kulturalno-oświatowych i gospodarczych. Skutkiem intryg i fałszywych

oskarżeń znalazł się w więzieniu pruskim. Władze pruskie starały się w ten sposób unicestwić wszechstronny wpływ, jaki na masę ludu wywierał Miarka. Prześladowania nie odniosły skutku, gdyż nie mogło zlamać tego wielkiego przywódcy i bojownika. Dopiero złożony chorobą, jakiej się nabawił w więzieniu, oddał Bogu ducha w Cieszynie w r. 1882.

Wielkość Miarki uznał nie tylko Śląsk, ale cała Polska, niejednokrotnie dając przez usta wielkich pisarzy świadectwo uznania i czci dla zasług tego bohatera pracownika i bojownika kresowego.

Z teatru o teatrze

Miłość jest grą

TEATR NOWY: „Skiz” (Gra w miłość). Komedia w 3-ach aktach GABRIELI ZAPOLSKIEJ.

Niezwykła rzecz! Z przyjemnością bierze się pióro do ręki, aby pisać o teatrze... Nowym. O teatrze Nowym, który bezadwójnie zdawałoby się niskim poziomem swego repertuaru od pewnego czasu obniżał kulturę teatralną stolicy. Czyżby jakiś nowy duch pojawił się w dawnych salach rezydualnych? Teatr Nowy podnosi swój poziom? Oby „Skiz” nie pozostał... jedynym atutem w niefortunnej grze.

Sztuka Zapolskiej zwraca uwagę dwiema głównymi cechami: niezwykle wyuczonym sceny przez autorkę i lekką koronkową po prostu budową. Dialogi w „Skizie” posiadają tę zachwycającą zgrabność i wdzięk który jako „esprit gaulois” cechuje rasowe sztuki francuskie. „Skiz” mógłby być równie dobrze komedią francuską.

Problematyka sztuki jakkolwiek nie jest „głęboką” jest jednak bardzo „żywcowa”. Postawiona jest przez kobietę, więc poświęcona — miłości. Miłość jest grą, wygrywa w niej ten, komu udało się zgromadzić najwięcej atutów. Miłość w małżeństwie jest również grą, jednak trudniejszą. Sukces zależy od zdobycia jednego, lecz najważniejszego atutu, który — jak „skiz”, najwyższa karta w taroku — bije wszystkie inne karty „nawet damy”. Tym „skizem” w małżeństwie, pozwalającym wygrać wielką grę jest umiejętność przywiązania do siebie drugiego z małżonków, jest, mówiąc krótko — przyzwyczajenie.

Lulu, dojrzała świadoma życia kobieta, pozwala mężowi na uboczne flirta dla tego, że posiada w swym ręku „skizę” — przyzwyczajenie Tola, przeżyte z nim lata. „Skiz” bije nawet urok, wdzięk i temperament Muszki, młodej, rozbudzonej przez starego grającego miłosnego kobietki.

Konflikt wywołany nieopanowanym, mimo wieku, zamilowaniem Tola do gry, do flirtu, do... sportu uwodzieńczego, gromadzi wprawdzie groźne chmury nad doborom dzieł przeznaczonych do propagandy polskiego piśmiennictwa za granicą?

notonnym horyzoncie małżeństwa Witusiów, jednak burza wstrząsa tylko... przyrodą, między ludźmi zażegnał ją ów „skiz” niezwalczony atut Lulu.

Po przełotnej burzy rozpogadza się łagodnie niebo słońce znów złoci podolski step, r którym spokojnie pasą się Witusiowe woly. Lulu, dumna z odzyskanych praw żony, odchodzi wsparta na ramieniu Tola, jak dawniej, jak zwykle, Muszka z rezygnacją skłania głowę na ramię Witusia, prostego, szczerzego, bezpośredniego, bez finezji i wyrafinowania, lecz świeżego i jurnego jak młody byczek z jego umiłowanej stadniny. Złowrogie wicher przeszedł przez życie Muszki, wstrząsnął nim, lecz nie zwichnął.

Zapolska z prawdziwą wirtuozerią operuje sytuacjami scenicznymi, zachwyca zręcznym, lekkim dialogiem, przeplata akcję czarującymi wstawkami nastrojowymi, zachowując do końca zwartość konstrukcji sztuki. Lekko, lecz z niezwykłą plastyką kreśli wyraziste sylwetki, wyzaczarowuje subtelna atmosferę dawno minionej przeszłości i umie zręcznie i logicznie związać ze współczesnością. Bo sztuka jej nie pozostała umiejscowiona w swej epoce. Przed trzydziestu laty była może zbyt śmiała, może nawet rewolucyjna, dziś jest, mimo widocznej pasji, z jaką była pisana o wiele spokojniejsza w tonie lecz taką samą pozostaje niewątpliwie i za nowe lat trzydzieści „Skiz” grany jest w teatrze Nowym koncertowo. Reżyseria Zelwerowicza jest tak zręczna, że nie traciła żadnego z subtelnych rysów tej czarującej komedii.

Cwiklińska jest bodaj jedyną obecnie aktorką, zdolną właściwie odtworzyć Lulu Zapolskiej. Czyny to z takim wdziękiem i kulturą, tak mistrzowsko posługuje się słowem i gestem, że należy się jej najwyższą pochwałą. Świerszczewska odczuła również właściwie postać Muszki i odtworzyła ją z talentem. Zabłysła ona w tej roli zarówno temperamentem scenicznym, jak i rzetelną artystyczną kulturą. Dopomaga jej przy tym nie mało osobisty wdzięk i doskonałe warunki zewnętrzne.

Różycki był nieodparcie uwodzieńskim i dystyngowanym zarówno w słowie jak w gescie. Jako Tolo budził podziw dla swej wirtuozerii w kunstzie miłosnym.

Rola Witusia stworzona jest chyba dla Hyndzińskiego. Jednak Wesolowski, grając ją, wykazał, że posiada rozległe możliwości i umie pokazać z jednakością łatwością „czarny charakter” wielkomięskiego amanta, jak i prostotę i swoisty wdzięk prymitywu... podolskiego Witusia. Uzupełnia on harmonię całej czwórki znakomicie.

Wdzięczne, mile dekoracje dał S. Jarocki.

IKS.

Stanisław Grzelecki.

FENOMEN
JAKOŚCI
JAK I CENY

to superheterodynia FENOMEN-TELEFUNKEN o wspaniałym tonie, selektywności i wszystkich nowoczesnych udoskonaleniach technicznych, zbudowana w akustycznej skrzynce na solidnym chassis. Jest to jedyna superheterodyna o małym zużyciu prądu — tylko 25 watów (jak mała żarówka) przy pełnej wydajności i światowym zasięgu. Cena dostępna dla wszystkich. FENOMEN — oto superheterodyna, na którą wszyscy czekali!

Radio TELEFUNKEN
harmonia tonów — symbol jakości

KIERMASZ FIRM CHRZEŚCIJAŃSKICH

OTWARTY KREDYT

w firmach
chrześcijańskich
ma każdy
posiadacz

BONU

T O W.
HANDL.

KUPIEC POLSKI

Zielna 50
TEL. 310-11

FABRYKA przetworów chemicznych **Franciszek JAWOROWSKI** Warszawa ul. Gęsia 99 tel. 11.36.54

Poleca: wysokiej jakości wyroby własnej produkcji, WYBOROWE mydło do golenia, mydło białe „AKA-DEMICKIE”. Mydło szare maziste mydło płynne glicerynowe

ZAPRAWA do podłóg w różnych kolorach. Żądacie tylko mydła Jaworowskiego które są gwarancją dobroci.

WYTWÓRNIJA Konfekcji dziecięcej **PALTKA** • **K. JARKIEWICZ** Sukieneczki — Garnitunki Warszawa, **ZIELNA 19**

Sprzedaz Hurtowa i Detaliczna Honorujemy Bony **KUPIEC POLSKI**

KRAWIEC MĘSKI
WOJSKOWY
F. BAŃKOWSKI
I CYWILNY NOWY-SWIAT 34 — Tel. 520-29

Wykonuje wszelkie zamówienia z własnych i powierzonych materiałów

SKORZANA GALANTERIA
Piotr ORZESZEK
MARSZAŁKOWSKA 39 A
plac Zbawiciela

przyjmuje wszelkie obstarunki reperacje po cenach przystępnych

KAPELUSZE **MĘSKIE** odświeża, pierze, nicuje i fasonuje nowootworzona pracownia **A. JANECKI**
ZŁOTA 8, przy Marszałkowskiej (front sklep)
Modnie • solidnie • tanio i punktualnie

GALANTERIA DAMSKA: KORONKI, APASZKI, ZABOTY, PASKI i t. p.
POLECA TANIO
J. WILLIMKOWA
Poznańska, 21-38 II-gie podwórze, parter od 11-e

IZOLACJA
Fabryka Materiałów Budowlanych „IZOLACJA”, Warszawa, Hoża 55, tel. 8.55-58. Materiały przeciw wilgoci i wodzie zaskórnej. Preparaty impregnujące i odgrzybiające. Zimne bitumy. Izolacje cieplone i akustyczne. Wykonywanie wszelkich robót, wchodzących w zakres izolacji i odgrzybiania.

BIELIZNA — KRAWATY
TRYKOTAŻE — PYJAMY i t. p.
BIELIZNA na miarę
ADAM ZIEMSKI
Marszałkowska 106

PODRÓŻUJ SAMOLOTEM

KRAWIEC **CHRZEŚCIJANIN** **Wł. Jastrzębski** **MARSZAŁKOWSKA 86**, tel. 9.29-78
ROBOTY Wykonuje z własnych i powierzonych materiałów **ROBOTA TANIA — LECZ — SOLIDNA**

PALTA JESIENNE ZIMOWE I FUTRA
z własnych i powierzonych materiałów poleca
M. GROCHOWSKI **Złota 4-12**
I p. front tel. 273-04

W LIDZIE
zaprenumerować „ABC” można u p. M. Szkopówny
ul. Suwalska k. kościoła parafialnego

WYTWÓRNIJA ARTYSTYCZNO-GRAWERSKA
CZESŁAW KŁOSSOWICZ dawniej **ZJEDNOCZENI GRAWERZY**
Warszawa, ul. Marszałkowska 145 m. 10 Tel. 6.45-73

ADRY • DESZCZYN • DYKTY • FORNIERY
krajowe i zagraniczne
Romałd **WERNER** ul. **GRZYBOWSKA 8**
tel. 8.10-02

Już rozpocząłem przyjmowanie zamówień na sezon jesienno-zimowy. Nowe modele i nowoczesny krój.
J. SKWARA **WIELKA 2**

SKŁAD MASZYN DO PISANIA I ZAKŁAD MECHANICZNY
Kupno — sprzedaż i reperacja maszyn do pisania i liczenia. Uwaga: Po reorganizacji i przyjęciu nowych sił fachowych polecam się nadal Sz. Klienteli.
M. BIAŁOBRZESKI
ZGODA 5, TEL. 229-67.

JEDWABIE • WEŁNY **W. NAWARA** Warszawa **MARSZAŁKOWSKA 123** róg Siennej
WIELKI WYBÓR • CENY NISKIE

DYWANY PERSKIE
Y. PARVARI
ul. Warecka 9, tel. 6.92-85
Kupno, Sprzedaż, Kom. s.
Przy sklepie warsztat reperacyjny

FUTRA-LISY
ELEGANCKIE I TRWAŁE
JEDYNE Z PRACOWNI MISTRZA
J. KUSIAKOWSKIEGO
WARSZAWA WARECKA 11 TEL. 273-04

Skład Futer **STANISŁAW ROTHER** Warszawa, Bielańska 5, tel. 674 64
Nowości sezonowe Honorujemy bony Spółki Towarowej Kup. Pol.